

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правове забезпечення електронного врядування»

Рівень освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Спеціальність	<u>281 Публічне управління та адміністрування</u> <u>073 Менеджмент</u>
Освітньо-професійна програма	<u>Публічне управління та адміністрування</u> <u>Цифрове врядування</u> <u>Менеджмент в охороні здоров'я</u>
Тривалість викладання	<u>3-тя чверть</u>
Кількість кредитів	<u>4 кредити ЄКТС</u> <u>(120 годин)</u>
Заняття:	
лекції:	<u>2 години на тиждень</u>
практичні:	<u>4 години на тиждень</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

Кафедра, що викладає: Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладачі:

Баштанник Віталій Володимирович

д.держ.упр., професор, професор кафедри

[Персональна сторінка](https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Bashtannyk/Bashtannyk.php)

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Bashtannyk/Bashtannyk.php>

E-mail: Bashtannyk.V.V@nmu.one

Кравцов Олег Валентинович

к.х.н., доцент кафедри

E-mail: Kravtsov.Ol.V@nmu.one

1. Анотація до курсу

«Правове забезпечення електронного урядування» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері публічного управління та адміністрування. Здобувачі вищої освіти отримують теоретичні знання та практичні навички у сфері правового регулювання електронного урядування. Фахівці у сфері ПУА оволодіють знаннями щодо формування правових основ цифровізації публічного управління, забезпечення захисту персональних даних, дотримання принципів прозорості, відкритості та законності у функціонуванні електронних сервісів. По завершенню вивчення дисципліни здобувачі опанують сучасні форми і методи роботи в умовах цифровізації, оволодіють навичками роботи з нормативно-правовими актами у сфері електронного урядування, навчаться проектувати та впроваджувати ефективну організацію роботи електронних систем органів влади, а також вміло координуватимуть взаємодію з громадськістю через цифрові платформи.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань щодо використання методології та основних правових технологій у сфері електронного урядування, розвиток публічно-правових компетентностей здобувачів у сфері цифрового урядування, вирішення проблемних ситуацій при впровадженні електронних сервісів та забезпеченні правових основ їх функціонування.

Завдання курсу:

- **знати і розуміти:** сутність теоретичних та методологічних основ правового забезпечення електронного урядування; характерні особливості правового регулювання електронного урядування на національному, місцевому та регіональному рівнях;
- сучасні моделі електронного урядування та принципи їх правового забезпечення; сутність інструментів цифрової трансформації у публічному управлінні;
- основи планування правових заходів цифровізації; підходи до захисту персональних даних та забезпечення кібербезпеки в умовах електронного урядування;
- **вміти:** використовувати правовий інструментарій для обґрунтування відповідності впроваджених електронних сервісів законодавчій базі;
- аналізувати та оцінювати проблемні ситуації у сфері правового регулювання електронного урядування; розробляти інноваційні рішення щодо забезпечення ефективного функціонування електронних адміністративних послуг;
- розробляти концепції цифровізації публічного управління на різних рівнях (локальному, регіональному, національному); критично оцінювати нормативну базу, що забезпечує функціонування електронного урядування;
- готувати висновки та рекомендації для вдосконалення правових аспектів електронного урядування, а також публічно презентувати проекти концепцій заінтересованим сторонам (стейкхолдерам).

3. Результати навчання

- продемонструвати розуміння теоретичних та методологічних основ правового забезпечення електронного урядування, тенденцій розвитку нормативно-правового регулювання у сфері цифрової взаємодії між органами влади, громадянами та бізнесом;
- продемонструвати знання характерних особливостей правового регулювання впровадження електронних адміністративних послуг, а також розуміння основ розробки суспільно значущих проєктів цифровізації публічного управління на місцевому та регіональному рівнях;
- продемонструвати розуміння сутності спеціальних правових механізмів у сфері захисту даних, доступу до публічної інформації та забезпечення кібербезпеки в умовах впровадження електронного урядування, вміти аналізувати проблемні ситуації, оцінювати правові альтернативи та створювати ситуаційні алгоритми для вирішення конфліктів нормативного характеру;
- продемонструвати розуміння сутності підходів і правових інструментів державної політики забезпечення ефективної роботи електронного урядування у контексті інтегрованої моделі цифрової трансформації державного управління на національному, регіональному та місцевому рівнях;
- продемонструвати розуміння принципів нормативного планування заходів цифровізації публічного управління та усвідомлення підходів до оцінки їх суспільної корисності, особливо в умовах обмежених ресурсів та високого рівня суспільних запитів;

– продемонструвати здатність обґрунтувати правові засади реалізації спеціальних алгоритмів у сфері забезпечення прозорості, електронного документообігу та інтеграції інноваційних технологій у роботу органів влади; продемонструвати навички розробки концепцій оцінювання успішності впровадження електронного урядування на відповідному рівні;

– продемонструвати навички підготовки та проведення публічної презентації концепції розвитку правового забезпечення електронного урядування, аргументації її ефективності, а також раціоналізації фінансування під час обговорення з заінтересованими сторонами (стейкхолдерами).

4. Структура курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу Мета, завдання, результати Політика курсу Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання	Лекція	Силабус Презентація курсу Методичні рекомендації Рекомендовані джерела ККР для проведення заліку	–
	Тема 1. Особливості правового забезпечення електронного урядування		Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття «Поняття системи електронного урядування»	Практичне заняття	Методичні рекомендації	0-5
2	Тема 2. Механізми правового забезпечення електронного урядування	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	0-5
	Практичне заняття «Правовий механізм ел.урядування»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	–
3	Тема 2. Механізми правового забезпечення електронного урядування	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття «Формування системи безпеки електронних мереж»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
4	Тема 3. Основи формування управлінської платформи електронного урядування	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття «Національні концепції електронного урядування»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-5
5	Тема3. Основи формування управлінської платформи електронного урядування	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	0-2
	Практичне заняття «Підготовка публічної презентації «Електронний уряд»	Практичне заняття	Методичні рекомендації	0-10
6	Тема 4. Основи підготовки до запровадження електронного урядування	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	–
	Презентація результатів	Практичне	Методичні рекомендації	–

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
	виконання командного / індивідуального завдання з розроблення концепції сучасної моделі ел.уряду	заняття	Спеціалізовані веб-ресурси	
7	Тема 4. Основи підготовки до запровадження електронного урядування	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-3
	Презентація результатів виконання командного / індивідуального завдання з розроблення концепції забезпечення правопорядку	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
8	Тема 5. Особливі режими у сфері електронного урядування	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	0-5
	Презентація результатів виконання командного / індивідуального завдання	Практичне заняття	Презентації здобувачів	0-40
9	Підведення підсумків вивчення дисципліни	Лекція	Силабус ККР для проведення заліку	–
	Підведення підсумків вивчення дисципліни	Практичне заняття	Анкети у MS Forms	–

Командне / індивідуальне завдання «Розробка і презентація сучасних моделей правового забезпечення електронного урядування» полягає у розробленні та захисті здобувачами вищої освіти робочого проєкту концепції забезпечення ефективного функціонування електронного урядування, зокрема в частині нормативно-правового регулювання взаємодії громадян та органів влади, захисту даних і кібербезпеки. Пропонується робота в команді (5-7 осіб)..

Форма проведення: розроблення, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) командного / індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint).

Зміст завдання: на прикладі діяльності місцевої державної адміністрації або на прикладі окремої галузі (сфери діяльності), в якій працює здобувач розробити концепцію державної безпеки та правопорядку, результатом реалізації якого буде безпековий ефект для певної громади / території.

Для представлення результатів виконання завдання необхідно заповнити відповідний шаблон, який розміщено у застосунку Teams MS Office та на дистанційній платформі Moodle. Під час презентації і захисту результатів виконання індивідуальних завдань у межах практичних занять передбачено процедуру peer-assessment (оцінювання з боку інших здобувачів освіти).

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 7-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами *участі у дискусіях* під час інтерактивних лекцій, виконанню та *презентації результатів індивідуального завдання*, зміст якого описано у розділі 4 (участь у дискусіях та презентація результатів окремих завдань оцінюється в межах 100 балів відповідно до Загальних критеріїв досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК (магістр)» (див. «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://cutt.ly/1ORACPD>) із подальшим перерахунком відповідно до розподілу балів за окремими темами та завданнями, див. у табл. розділу 4). Загалом за участь у дискусіях і захист результатів виконання індивідуального завдання отримується **максимум 60 балів**.

Практичні роботи (індивідуальні і командні завдання, розподіл балів див. у табл. розділу 4) виконуються під час практичних занять (презентація результатів окремих завдань оцінюється в межах 100 балів відповідно до Загальних критеріїв досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК (магістр)» (див. «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://cutt.ly/1ORACPD>) із подальшим перерахунком відповідно до розподілу балів за окремими темами та завданнями, див. у табл. розділу 4). При несвоєчасному здаванні практичної роботи оцінка знижується вдвічі. У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 40 балів**.

Отримані бали за теоретичну частину та практичні роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
60	40	100

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (залік)** під час сесії. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконаних індивідуальних завдань (дві практичні роботи), він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Залік проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **60 тестових завдань** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (**разом 60 балів**) та **10 тестових завдань** з практичної частини, кожне з запитань оцінюється максимум у 4 бали

(разом 40 балів), причому:

- 4 бали – відповідність еталону;
- 3 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 2 бали – часткова відповідність еталону, питання повністю не розкриті;
- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;
- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали за відкриті та закриті тести додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»:

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на НТУ Microsoft Office та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2024-2025 навчальному році освітня діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «наради» в «команді» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації інституту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здійснюється відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <http://surl.li/zopmhq>.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Картузова І.О., Ославський М.І. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення розбудови електронного урядування в Україні. *Публічне управління та адміністрування*. 2024. № 2. С. 195-200.
2. Біла-Тіунова Л. Р., Аверочкіна Т. В. Правові засади розвитку електронного урядування в Україні. *Київська часопис*. 2023. № 1. С. 16-21.
3. Арістова І. В., Середа О. Г. Електронне урядування як інноваційний інструмент державного управління. *Теорія та практика державного управління*. 2021. № 3(74). С. 1-8.
4. Брижко В. М., Цимбалюк В. С. Електронне урядування: навч. посіб. / за заг. ред. проф. О. В. Черевка; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ: КНТЕУ, 2022. 324 с.
5. Петренко П. С. Правове забезпечення інформаційної безпеки в системі електронного урядування. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Право*. 2022. Вип. 71. С. 134-138.
6. Грицяк Н. В., Охріменко І. М. Адміністративно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 87-94.
7. Клименко І. В., Лисенко О. М. Електронне урядування в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Економіка та держава*. 2021. № 7. С. 117-121.
8. Коломоєць Т. О., Гурковський В. І. Захист персональних даних в умовах електронного урядування: адміністративно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 362-365.
9. Бугайчук К. Л. Адміністративно-правове регулювання електронного документообігу в органах публічної влади. *Порівняльно-аналітичне право*. 2022. № 3. С. 145-149.
10. Верланов, С. (2024). Сучасний стан нормативно-правового забезпечення розбудови електронного урядування в Україні. *Державне управління: теорія і практика*, 4(2), 35-48.
11. Дашковський, О. (2023). Інформаційна безпека у правовому забезпеченні електронного урядування. *Науковий вісник публічного управління*, 2(1), 67-72.
12. Глущенко, М. (2023). Процедурні аспекти реалізації електронного урядування: нормативне забезпечення. *Вісник національної академії правових наук України*, 3(1), 45-60.
13. Савчук, Р. (2022). Електронний уряд та цифровізація державного управління: аналітичний огляд правових підходів. *Юридичний журнал «Право України»*, 4(1), 22-30.

14. Палій, О. (2022). Міжнародно-правові стандарти електронного врядування та їх імплементація в Україні. *Український журнал міжнародного права*, 3(2), 15-30.
15. Кухта, Н.В. (2023). Законодавче забезпечення ефективності функціонування електронних ресурсів у публічному секторі. *Журнал «Електронна демократія»*, 5(1), 43-50.

Нормативні документи

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Закон України «Про національну безпеку України» № 2469-VIII від 21.06.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
3. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
4. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII : станом на 28 черв. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>.
5. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII : станом на 18 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.
6. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI : станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.
7. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>.

Додаткові

1. Бойко, А. Д. (2022). Правове регулювання електронного документообігу: сучасні виклики та перспективи. *Юридичний вісник України*, 3(2), 45–50.
2. Іваненко, О. С. (2023). Законодавче регулювання використання електронних підписів у публічному управлінні. *Вісник Конституційного права України*, 2(45), 56–62.
3. Семененко, Т. О. (2024). Розвиток електронної демократії в Україні: правові аспекти. *Державне управління: теорія та практика*, 4(1), 18–29.
4. Тимошенко, І. М. (2023). Забезпечення кібербезпеки в рамках функціонування електронного врядування. *Український журнал права та суспільства*, 5(3), 77–86.

Інформаційні ресурси

1. Портал електронного врядування України – «Дія» : <https://diia.gov.ua>
2. Офіційний вебсайт Верховної Ради України <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Міністерство цифрової трансформації України <https://thedigital.gov.ua>